

Vi setter enormt stor pris på om dere gjenbraker
alt innholdet i dette dokumentet.

www.usecompose.com

Innspill til ny nasjonal digitaliseringsstrategi

Svar fra Compose Software AS

30. november 2023

Dere har helt rett, det er et stort engasjement for arbeidet med ny nasjonal digitaliseringsstrategi, og vi er svært takknemlig for å kunne komme med våre innspill!

Vi ønsker å kommentere noen av spørsmålene dere stiller i, lys av et konkret forhold, som vil kunne sette enorm fart på digitaliseringen og kutte svært store kostnader for offentlig sektor.

Forventninger til strategien

Vi håper at det gjøres en reell vurdering av de valgene som er tatt i de tidligere digitaliseringsstrategiene knyttet til hvordan vi skal få opp farten og kvaliteten på digitaliseringen, og samtidig få ned kostnadene.

Er det drivkrefter og utviklingstrekk som vil påvirke samfunnet generelt, og som strategien bør ta høyde for?

Altinn-plattformen har vært og er en av de viktigste komponentene i digitaliseringen av Norge. Altinn er et resultat av en samlet strategisk satsning fra staten for å sikre nødvendig rammer og infrastruktur til digital rapportering på alle forvaltningsnivåer. Videreutviklingen og forvaltningen av denne plattformen blir derfor viktig for å understøtte digitalisering av offentlig sektor også fremover.

Det er i denne sammenheng viktig å skille mellom statens rolle som prosjektansvarlig og produktleverandør, og hvilke konkurransemessige konsekvenser dette har for en hel norsk IKT-næring. Vi ønsker med dette innspillet å foreslå enkelte endringer i satsningen, som vil kunne bidra til økt innovasjon og eksport av norsk programvare og norske løsninger. Våre anbefalinger er delt opp i to deler, basert på hva som er mulig å få til på kort og lang sikt.

Hva er de viktigste digitaliseringsutfordringene fremover?

Staten som direkte konkurrent til norsk næringsliv

Dagens Altinn-plattform omfatter mange komponenter. En av disse er Altinn Studio, og dette er «et verktøy for å utvikle digitale offentlige tjenester til innbyggere og næringsliv» (referert fra altinndigital.no). Slik denne komponenten er planlagt brukt i dag er den en direkte konkurrent til eksisterende norske programvarebedrifter som allerede lever digitale tjenester til norske kommuner og statlige etater.

Hovedutfordringene i dag er at kommunene og etatene ikke vet at de *kan*, og når de *bør* vurdere alternativer til Altinn Studio, og at de ikke er kjent med at det finnes alternativer og hvilke disse er. Vi mener det er svært viktig at dette budskapet kommer ut til tjenesteeierne så raskt som mulig.

Senker farten på tjenesteutvikling i offentlig sektor

Altinn Studio ikke er et ferdig produkt som løser alle de komplekse behov tjenesteeierne har for å faktisk kunne konvertere alle de tjenestene som finnes i Altinn 2 i dag. Tiden vi bruker på tjenesteutvikling kan måles, ikke bare i måneder eller år, men også i tapte muligheter, ressursforbruk og tilfredshet blant brukerne. Dagens modell vil svekke innovasjonskraften i norsk næringsliv og fremdrift på digitalisering i samfunnet, da dagens modell med programvareutvikling av staten ikke bidrar til å skape nye innovative produkter, men kun salg av konsulenttjenester.

Øker kostnader tilknyttet utvikling

Et eksempel på de enorme kostandene det er knyttet til konvertering i dag kan en se i anbudet som er beskrevet her <https://www.doffin.no/Notice/Details/2023-601808>. Dette er et konkret tilfelle hvor det skal flyttes et definert antall tjenester fra gammel til ny Altinn skjemaløsning, hvor kostnadsbildet er NOK 45.000.000. Dette er det mulig å løse til en brøkdel av kostandene, men etaten det her gjelder påpekte at de ikke hadde anledning til å velge andre alternativer enn Altinn Studio for å løse sine utfordringer, da de er pålagt av direktoratet å benytte dette i anbudet.

Utsettelse av krav til universell utforming

Universell utforming skal sikre at alle nye digitale løsninger er tilgjengelige for alle brukere, uavhengig av deres fysiske eller digitale forutsetninger. Dette burde ikke bare være et lovpålagt krav, men også en kjerne i vår filosofi om å skape inkluderende digitale løsninger. Altinn 2 har i dag fritak fra reglene om universell utforming, og vi risikerer at det vil ta lang tid før alle tjenester er flyttet og er universelt utformet.

Hvordan kan regjeringen bidra til å løse disse utfordringene gjennom denne strategien?

For å adressere denne svært konkrete digitaliseringsutfordringen har vi tre konkrete forslag til tiltak på kort sikt, som utvilsomt vil sette fart på digitaliseringen og få kostnadene ned:

Øke tempo på konvertering ved å benytte eksisterende teknologi:

Vi ser det som høyst nødvendig å slippe til markedet for å kunne håndtere det massive behovet for konvertering av tjenester fra Altinn 2 på kort sikt. Dette vil gi større fart på tjenesteutviklingen, og sikre at vi raskt kan respondere på endringer, tilby tjenester som er tilpasset brukernes behov, og holde tritt med teknologiske nyvinninger.

Med begrensede offentlige midler er det viktigere enn noensinne at vi søker løsninger som gir best mulig verdi for pengene. Gjennom å benytte eksisterende, utprøvde og testede løsninger i markedet, kan tjenesteeierne drastisk redusere utviklingskostnadene, samtidig som de får høy kvalitet og effektivitet i sine konverteringsprosjekter.

Konkrete forslag til tiltak:

- 1. Møteplass for tjenesteeiere:** Opprett snarest en møteplass for alle tjenesteeiere og en kommunikasjonskanal inn til topplederorganet Skate, Digitaliseringsrådet og Styringsrådet for Digdir sine fellesløsninger, for å informere om hva markedet har å tilby som alternativer til Altinn Studio. Alle tjenesteeiere har krav på å få vite at det finnes alternative løsninger!
- 2. Fjerne krav til bruk av Altinn Studio:** Fjern umiddelbart kravet til bruk av Altinn Studio for å levere skjematjenester i Altinn og la den enkelte offentlige virksomheten selv velge hvilke løsninger de ønsker å benytte for å øke tempoet og få ned kostnadene til digitaliseringen!
- 3. Etterleve krav til universell utforming:** For å møte krav og behov tilknyttet til universell utforming mener vi fokuset må være på hyllevareløsninger som sikrer at det kan tilbys fleksible, effektive og økonomisk gunstige løsninger som støtter opp under kravene, ut av boksen. Og det må være et krav at *alle* løsninger er optimalisert for universell utforming, som sikrer tilgjengelighet for alle brukere, uten utsettelse!

Vi har også et par forslag til tiltak på litt lenger sikt:

1. **Digital selskapsetablering:** Brønnøysundregistrene har nylig gjennomført et fantastisk prosjekt for digital selskapsetablering. Her har prosjektet lagt til rette for realisering av en sammenhengende tjeneste for livshendelsen "starte og drive en bedrift". Dette har gitt unike muligheter for en enklere etablering på egne brukerflater. For å støtte dette er det etablert et API som blir Brønnøysundregistrene sin standard måte å motta stiftelses- og registerinformasjon på, og som skal være tilgjengelig for alle som ønsker å etablere sluttbrukerløsninger. Derfor kan du nå snart kan etablere nytt selskap direkte i nettbanken, i nettportalen til ditt advokatfirma eller fra hvor du vil hvor noen vil tilby en slik løsning.

Forslag til tiltak: Alle digitale tjenester må tilgjengeliggjøres på et standardisert format i Datakatalogen, og med eget API, slik at alle som ønsker kan benytte disse som en integrert del av egne tjenester på egen plattform.

2. **Markeds plass:** Kostandene til anskaffelser av digitale løsninger er i dag enorme. Vi vet ikke hvor mye som benyttes få gjennomføre anskaffelser av hyllevare for digitalisering i Norge hvert år, men dette er betydelige beløp.

Forslag til tiltak: Opprett en markeds plass med ferdig forhandlede priser fra leverandører som ønsker å tilby sine løsninger, slik at alle deler av offentlig sektor enkelt kan anskaffe løsninger tilpasset deres behov raskt, enkelt og billig.

Vi vil gjerne være med og jobbe sammen for å informere og utdanne alle offentlige virksomheter om tilgjengelige alternativer og fremme et bredere, mer inkluderende digitalt landskap for Norge. Vi ser fram til en konstruktiv dialog og samarbeid for å realisere visjonen om en moderne, effektiv og brukervennlig offentlig digital infrastruktur for Norge. Ta gjerne kontakt om du vil høre mer!

Kort om Compose Software og bakgrunnen for vårt engasjement i denne saken:

Compose Software AS er et norsk programvareselskap. Vi leverer plattformteknologi (Low-code/NoCode) for utvikling av forretningsapplikasjoner, saksbehandling og automatisering av arbeidsprosesser til offentlig og private virksomheter.

Vi har i vår selskapsstruktur over 20 års erfaring fra å betjene digitaliseringsbehov i offentlig sektor. Forsvaret, UDI, Riksrevisjonen, Fiskeridirektoratet, NKOM og en lang rekke kommuner bruker blant annet våre løsninger i dag. Vår forretnings side er å levere effektiv og fleksibel hyllevare, for å senke kostnader tilknyttet utvikling og vedlikehold av digitale tjenester. På denne måten kan virksomheter øke leveransekapasiteten til sine utviklingsteam. Ustrakt bruk av hyllevare i digitaliseringen av Norge vil kunne gi;

- *Større konkurranse og langt lavere kostnader for offentlig sektor*
- *Raskere produksjon og høyere kvalitet på tjenestene*
- *Økt invasjon i norsk IT-industri*
- *Økt eksport av innovativ norsk **Rock 'n' roll** teknologi og mange nye arbeidsplasser*

Hilsen alle oss i Compose med unormalt mye **passion** for skjema og digitaliseringen av offentlig sektor 😊

Innspill til ny nasjonal digitaliseringsstrategi

Svar fra Compose Software AS